

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 244/08-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. augusta 2008 predbežne prerokoval sťažnosť A. Z., M., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom obce Moravany nad Váhom a Okresného úradu Piešťany v konaní v súčasnosti vedenom pod sp. zn. SUMO 3/2005 SK2 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. Z. odmieta pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie Ústavným súdom Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. júla 2008 doručená sťažnosť A. Z., M. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom obce Moravany nad Váhom ako stavebného úradu (ďalej len

„ stavebný úrad“) a Okresného úradu Piešťany (ďalej len „okresný úrad“) v konaní v súčasnosti vedenom pod sp. zn. SUMO 3/2005 SK2.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala 25. januára 1999 okresnému úradu žiadosť o „prešetrenie prístavby“ na susednom pozemku, ktorú odôvodnila tým, že táto prístavba je postavená v rozpore so stavebnými predpismi a jej vyhotovenie ohrozuje jej životné podmienky nad mieru ustanovenú zákonom.

Dňa 23. februára 1999 bola sťažovateľke doručená odpoveď okresného úradu, v ktorej konštatoval, že „*Obecný úrad Moravany nad Váhom*“ nepostupoval v danom prípade v súlade so zákonom, a stavebník prístavby bol preto následne vyzvaný, aby podal žiadosť o dodatočné stavebné povolenie. Dňa 2. septembra 1999 bolo sťažovateľke doručené oznámenie okresného úradu o začatí konania vo veci vydania dodatočného stavebného povolenia pre stavebníka prístavby. Sťažovateľka v tomto konaní podala 6. septembra 1999 námietky.

Okresný úrad doručil sťažovateľke 14. septembra 1999 oznámenie o začatí konania – „*opatrenia na susedovom pozemku na základe žiadosti stavebníkov susediacej prístavby*, ktorou žiadali vydanie rozhodnutia – *opatrenia na susedovom pozemku za účelom vykonania udržiavacích prác na susedovom rodinnom dome*“. V uvedenom konaní podala sťažovateľka 17. septembra 1999 námietky, v ktorých uviedla, že vstup na pozemok neumožní. Rozhodnutím okresného úradu č. Výst. 99/12811-BB z 27. septembra 1999 (ďalej aj „rozhodnutie z 27. septembra 1999“) bola sťažovateľka zaviazaná strieť uskutočňovanie udržiavacích prác na susediacom rodinnom dome. Ďalším rozhodnutím č. Výst. 99/11625-BB z 24. septembra 1999 (ďalej aj „rozhodnutie z 24. septembra 1999“) okresný úrad povolil stavbu prístavby rodinného domu pre stavebníka a zároveň pre dokončenie tejto stavby určil podmienky. Proti obom týmto rozhodnutiam podala sťažovateľka 15. októbra 1999 odvolanie.

Dňa 6. decembra 1999 boli sťažovateľke doručené rozhodnutia Krajského úradu v Trnave, odboru životného prostredia (ďalej aj „krajský úrad“) č. KÚ-OŽP-2/08398/99/Vá

z 1. decembra 1999, ktorým zamietol odvolanie sťažovateľky proti rozhodnutiu z 27. septembra 1999, a taktiež rozhodnutie č. KÚ-OŽP-2/08401/99/Vá z 1. decembra 1999, ktorým rozhodnutie z 24. septembra 1999 potvrdil.

Sťažovateľka následne prostredníctvom svojej právnej zástupkyne 4. februára 2000 podala žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia krajského úradu č. KÚ-OŽP-2/08401/99/Vá z 1. decembra 1999. Krajský súd v Trnave rozsudkom č. k. 15 S 81/00-33 z 25. septembra 2001 preskúmané rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Krajský úrad rozhodnutím č. KÚ-OŽP-2/2002/08158/Vá z 12. júla 2002 zrušil rozhodnutie z 24. septembra 1999 a vrátil vec okresnému úradu na ďalšie konanie.

Okresný úrad 5. augusta 2002 sťažovateľke doručil oznámenie o začatí konania o dodatočnom povolení zmeny dokončenej stavby prístavbou rodinného domu obsahujúce oznámenie o nariadenom ústnom konaní na 9. august 2002, proti ktorému sťažovateľka 7. augusta 2002 podala námietky. Sťažovateľke bolo následne 5. septembra 2002 doručené rozhodnutie okresného úradu č. Výst. 2002/16180-BB z 2. septembra 2002, ktorým bola opätovne dodatočne povolená prístavba rodinného domu a pre jej dokončenie boli určené stavebné podmienky. Na základe odvolania sťažovateľky podaného prostredníctvom jej právnej zástupkyne 20. septembra 2002 v predmetnej veci rozhodoval krajský úrad, ktorý rozhodnutím č. KÚ-OŽP-2/2002/12795/Vá z 13. novembra 2002 zrušil napadnuté rozhodnutie a vec vrátil na ďalšie konanie. Okresný úrad podaním zo 16. decembra 2002 vyzval stavebníka na doplnenie podkladov v predmetnom konaní a následne mu na jeho žiadosť predĺžil lehotu na ich doplnenie.

Podaním zo 14. mája 2003 okresný úrad sťažovateľke oznámil, že predmetná vec bola odstúpená stavebnému úradu. Podaním z 5. júna 2003 adresovaným tomuto stavebnému úradu sa k meritu predmetnej veci vyjadrila sťažovateľka prostredníctvom svojej právnej zástupkyne. Keďže stavebný úrad na toto vyjadrenie nereagoval, sťažovateľka mu zaslala 29. októbra 2003 výzvu na zastavenie uvedeného konania a odstránenie „čiernej“ stavby, avšak bezvýsledne. Sťažovateľka preto podala krajskému

úradu sťažnosť na nekonanie stavebného úradu. Odpoveď na túto sťažnosť bola sťažovateľke doručená 4. februára 2004.

Podaním doručeným stavebnému úradu 19. mája 2004 sa sťažovateľka vyjadrila k meritu veci. Prostredníctvom právnej zástupkyne sťažovateľka 20. mája 2004 zaslala stavebnému úradu svoje vyjadrenie, v ktorom konštatovala, že v uvedenom konaní došlo k nečinnosti príslušného správneho orgánu, a to okresného úradu v období od 20. januára 2003 do 12. mája 2003, ako aj k nečinnosti stavebného úradu v období od 12. mája 2003 do 5. apríla 2004.

Sťažovateľka sa následne prípisom z 21. júna 2004 obrátila na kanceláriu verejného ochrancu práv so žiadosťou o pomoc. Kancelária verejného ochrancu práv jej odpovedala prípisom doručeným 11. februára 2005, v ktorom jej oznámila, že dospela k záveru, podľa ktorého zo strany zainteresovaných orgánov verejnej správy došlo k zbytočným priet'ahom v uvedenom konaní, avšak vzhľadom na skutočnosť, že stavebný úrad začal konať, nepovažuje za potrebné prijať opatrenia na ich odstránenie.

Dňa 21. januára 2005 bolo sťažovateľke doručené oznámenie stavebného úradu o začatí dodatočného stavebného konania na základe žiadosti stavebníka prístavby z 11. januára 2005, v ktorom bolo nariadené ústne konanie na 20. január 2005. Sťažovateľka proti tomuto oznámeniu podala námietky.

Stavebný úrad rozhodnutím č. SUMO 3/2005-23/2004-STP-DR z 21. januára 2005 povolil prístavbu rodinného domu nachádzajúcu sa na pozemku susediacom so sťažovateľkiným pozemkom a jej námietky v celom rozsahu zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom krajský úrad rozhodol tak, že rozhodnutím č. KSÚ-OSP-00437/2005/Pi z 25. apríla 2005 odvolaním napadnuté rozhodnutie zrušil pre porušenie § 3 ods. 3 a § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“), a zároveň stavebnému úradu uložil povinnosť postupovať v predmetnom konaní v súlade so zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení

neskorších predpisov a s ním súvisiacimi predpismi, ako aj právnymi názormi odvolacieho orgánu. Sťažovateľke bolo následne 27. apríla 2005 doručené rozhodnutie stavebného úradu č. SUMO3/2005-23/2004ZaK, ktorým bolo zastavené konanie „vo veci žiadosti o dodatočné stavebné povolenie z dňa 11. 01. 2005 na stavbu – Prístavba rodinného domu“.

Dňa 1. júna 2005 bolo sťažovateľke doručené nové oznámenie stavebného úradu o začatí dodatočného stavebného konania, v ktorom bolo upustené od ústneho konania a miestneho zisťovania, proti ktorému podala 6. júna 2005 námietky.

Prostredníctvom svojej právnej zástupkyne sťažovateľka 8. júna 2007 podala na krajskom úrade sťažnosť na nečinnosť stavebného úradu podľa § 50 Správneho poriadku, v ktorej požiadala, aby krajský úrad ako správny orgán, ktorý by bol inak oprávnený rozhodnúť o odvolaní, sám v predmetnej veci rozhodol tak, že podľa § 88a ods. 2 stavebného zákona nariadi odstránenie stavby, keďže stavebník nepredložil v konaní požadované doklady v stanovenej lehote.

Podaním doručeným 1. júla 2005 stavebný úrad sťažovateľke zaslal oznámenie o začatí dodatočného stavebného konania – pokračovanie v konaní z 30. júla 1999. Sťažovateľka proti tomuto oznámeniu podala 4. júla 2005 námietky. Dňa 8. júla 2005 bolo doručené vyjadrenie krajského úradu k jej sťažnosti na nečinnosť zo 6. júna 2005, v ktorom konštatoval, že stavebný úrad konal v súlade so stavebným zákonom a s ním súvisiacimi predpismi, a preto jej sťažnosť považuje za neopodstatnenú.

Od 1. júla 2005 v predmetnom konaní nebol zo strany stavebného úradu vykonaný žiadny úkon smerujúci k ukončeniu tohto niekoľko rokov trvajúceho konania, pričom „je evidentné, že už dávno museli všetky lehoty v zmysle príslušných predpisov uplynúť, nakoľko od posledného úkonu stavebného úradu prešli viac ako tri roky“.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd svojím nálezom rozhodol, že jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48

ods. 2 ústavy, ako aj jej právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom stavebného úradu (pôvodne okresného úradu) v konaní v súčasnosti vedenom pod sp. zn. SUMO 3/2005 SK2 porušené bolo, prikázal stavebnému úradu konať v uvedenom konaní a priznal sťažovateľke primerané finančné zadost'učinenie v sume 300 000 Sk a náhradu trov konania.

Sťažovateľka taktiež spolu so sťažnosťou doručila ústavnému súdu žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného úradu a stavebného úradu v konaní vedenom v súčasnosti pod sp. zn. SUMO 3/2005 SK2.

Podľa § 244 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v správnom súdnictve preskúmajú súde na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 3 druhej vety OSP sa postupom správneho orgánu rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 250t ods. 1 OSP fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť. Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

Podľa § 250t ods. 3 až 5 OSP orgán verejnej správy, proti ktorému návrh smeruje, je povinný bezodkladne po doručení návrhu predložiť súdu vyjadrenie k návrhu a príslušný spis. K rozhodnutiu o návrhu si súd môže vyžiadať stanovisko nadriadeného správneho orgánu. (3) Súd o návrhu rozhodne bez pojednávania uznesením. Ak súd návrhu vyhovie, vo výroku uvedie označenie orgánu, ktorému sa povinnosť ukladá, predmet a číslo správneho konania a primeranú lehotu, nie však dlhšiu ako tri mesiace, v ktorej je orgán verejnej správy povinný rozhodnúť. Súd môže na návrh orgánu verejnej správy túto lehotu predĺžiť. Nedôvodný alebo neprípustný návrh súd zamietne. (4) Navrhovateľ má právo na náhradu trov konania, ak súd návrhu vyhovel. (5)

Z uvedeného vyplýva, že vo veci sťažovateľky je daná právomoc všeobecného súdu v správnom súdnictve rozhodovať o nečinnosti orgánu verejnej správy, ktorým sú aj

označení porušovateľa jej práv (stavebný úrad a okresný úrad). Túto právomoc správneho súdnictva nemožno nahradiť konaním pred ústavným súdom.

Nevyužitie možnosti účinnej ochrany namietaného porušenia práv sťažovateľky v správnom súdnictve nemožno nahrádzať sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú možnosť účinnej ochrany svojich práv.

Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie jeho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 128/04.)

Vychádzajúc z týchto právnych záverov a skutkového stavu popísaného sťažovateľkou ústavný súd dospel k záveru, že v jej veci nie je daná jeho právomoc (čl. 127 ods. 1 ústavy v spojení § 25 ods. 2 a § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde), a preto sťažnosť pre nedostatok právomoci odmietol.

Keďže návrh sťažovateľky bol odmietnutý v celom rozsahu, ústavný súd sa už nezaoberal ďalšími časťami petitu v návrhu sťažovateľky. Vzhľadom na dôvod odmietnutia tejto sťažnosti bolo taktiež bezpredmetné rozhodovať o jej žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. augusta 2008